

Protestantse Gemeente Houten

Opstandingskerk, 11 november 2018

Ds. Martin Snaterse

Bij de lezing Openbaring 5: Wie kan de boekrol openen?

De boekrol staat voor het verloop en de afloop van de geschiedenis. Wie heeft de sleutel in handen? Wie kan de geschiedenis tot een goed einde brengen? Er is groot verdriet in de hemel, omdat het erop lijkt dat niemand in staat is dat te doen. Dat is herkenbaar. We hebben de beste bedoelingen en toch gaat het mis. We hopen op vrede en er komt oorlog. Er is groot kwaad in de wereld en mensen zijn in staat daar aan mee te doen. Op een zinloze manier worden honderdduizenden afgeslacht in de grote oorlog, de eerste wereldoorlog. Maar er is hoop in handen van het lam, dat daar staat 'als geslacht. 'He's got the whole world in his hand', maar het zijn gekruisigde handen. Hij weet van slachting. Hij is het die mensen vrij koopt, die het Koninkrijk nabij brengt en bracht. Voor Hem de aanbidding.

Lezingen: Openbaring 5 en Marcus 12, 28-34

Preek

11 november – 100 jaar geleden werd op deze dag, de 11^e van de 11^e maand om 11 uur, de vrede na de Eerste Wereldoorlog getekend. Een vrede die het einde betekende van een ongekend bloedvergieten. En tegelijk de kiem legde voor de volgende oorlog.

Het zou mooi geweest als die 11^e van de 11^e een verwijzing was naar de naamdag van de heilige Martinus, vernoemd naar de oorlogsgod Mars, de soldaat die zijn zwaard gebruikte om een arme te kleden. Maar dat is te mooi om waar te zijn.

Martinus, officier in het Romeinse leger komt met zijn soldaten aan in Amiens, Noord Gallië. Het is de 4^e eeuw van onze jaartelling. Die dag is het bitter koud. Een schaars geklede bedelaar zit bij de poort. Niemand slaat acht hem. Eerst wil ook Martinus de bedelaar passeren, maar in een impulsief gebaar snijdt hij zijn mantel met zijn zwaard door midden en geeft de helft aan de verbaasde bedelaar.

Omdat Martinus er in een halve mantel vreemd uit zag (zijn onderkleed stak eronder uit), werd hij door de omstanders belachelijk gemaakt.

Die nacht droomt Martinus. Hij ziet Christus in de hemel, omringd door engelen. Jezus draagt de halve mantel van de bedelaar en zegt tegen de engelen om zich heen: 'Moet je kijken, Martinus is nog niet eens gedoopt, maar die weet al: wat je geeft aan de minsten, dat geef je aan Mij.'

Het mooie vind ik dat je niet gediplomeerd gelovig hoeft te zijn om de kern van het geloof te kunnen begrijpen. Het omzien naar de mens die iets tekort komt is een mogelijkheid en een appèl aan iedereen om barmhartig te zijn. Kun je je door een naaste in nood laten raken in je hart?

Bij het kerkasiel in Den Haag sprak ik een jong raadslid voor de VVD in Den Haag. Zijn buurman was net gedoopt in de viering. Hoewel hij niet voor deze actie was, was hij wel getroffen door de sfeer en de inzet voor het kinderpardon.

Terug naar Martinus. Nadat hij zijn mantel deelde, is het met zijn carrière in het leger gedaan. Hij zet zich niet alleen in voor de armen in het Romeinse rijk, maar hij weigert zijn zwaard nog te gebruiken om mensen te doden. Hij is niet te handhaven en hij trekt zich dan terug uit het maatschappelijk leven. Hij zou als kluizenaar willen verdwijnen van het toneel.

Hughie O'Donoghue's | St Martin Divides His Cloak

Maar het loopt anders. Zijn onbeholpen daad maakt iets los bij de mensen. Zo kan het dus ook! Een oud visioen komt tot leven: zwaarden kunnen ploegscharen worden. Dat is geen idealistische droom maar te doen!

De kluizenaar wordt op een goede dag bisschop van Tours en zijn verhaal gaat de wereld over. Zo werd Sint Maarten een voorbeeld voor de maatschappij, precies in de tijd dat het Romeinse rijk zijn langste tijd gehad heeft en Europa op zoek ging naar een nieuwe identiteit. Je kunt je een slechter voorbeeld voor Europa voorstellen...

Stel dat er na WO I (met de voor Duitsland vernederende vredesvoorwaarden) geen Hitler was opgestaan, maar een andere charismatische leider ... hoe anders zou het gelopen zijn... Andere stemmen klonken wel: Dietrich Bonhoeffer, Albert Schweitzer, Etty Hillesum... maar ze werden niet gehoord.

Zoals het Lam van Openbaring niet werd herkend. 'Hem is de macht', maar wordt dat ook gezien en erkend? 'He's got the whole world in His hands – maar zijn er naast de engelen ook mensen die dat inzien. En naar leven?

Terug naar Martinus. Die onhandige handeling, waarmee hij zijn mantel in tweeën sneed, heeft nog steeds profetische kracht. Wat is die kracht?

Je kunt nog zo mooi geloven, als het zich niet vertaalt in je dagelijks leven, in concrete daden, dan is het dood. Dan ben jij dood.

Gisteren sprak (en zong) Stef Bos op de landelijke diaconale dag. Als zoon van een diaken. Hij herinnerde zich dat hij als 17-jarige tiener uit de kerk kwam, het liedboek op tafel gooide en zei: "Hier heb ik het helemaal mee gehad". Zijn vader, geen man van veel woorden, keek hem aan en zei: "Dat is prima, maar laat dan wel zien waar jij voor staat..."

Kijk, die mantel van een Romeins officier moest macht uitstralen. Dat uniform staat voor een wereldrijk. Zoals een politie-uniform het gezag van de overheid vertegenwoordigt.

Wie een Romeins soldaat ziet, moet aan de keizer in Rome denken. Wat gebeurt er als die mantel in tweeën wordt gescheurd?

Zo iets werd ook gezegd door de profeet Samuel tegen koning Saul: "Hierbij scheurt de HEER het koningschap over Israël van u los en geeft hij het aan iemand anders, iemand die waardiger is dan u."

st Martinus deelt zijn mantel | Brian Whelan

Het is een profetisch oordeel over het Romeinse rijk. Terwijl de mantel scheurt voel je: mét dat deze mantel gedeeld wordt, kan het niet anders dan dat een rijk dat gebaseerd is op de macht van het zwaard te gronde gaat. Er is alleen toekomst als macht en bezit gedeeld worden met de arme aan de poort. Dit snijdt in het vlees van elke samenleving. De macht is aan het lam dat geslacht is.

Mét deze mantel wordt onze droom verscheurd dat we een rijk bewonen dat gebaseerd is op geweld en niet op barmhartigheid. Geen enkel rijk zal er zonder kleerscheuren vanaf komen.

Wat maakt die profetische handeling uit? Verandert de wereld erdoor?

Niet direct. Maar het maakt een wereld mogelijk waar ziekenhuizen gebouwd worden, waar opvang is voor daklozen, waar mensen zonder papieren geen nummer zijn maar een naam hebben.

Martinus laat zien: Er komt iets op iemand op je pad. Wat doe je? Loop je er achteloos langs heen? Of laat je je storen?

Met je leven geef je antwoord op die vraag: wat is het grootste gebod? Wat is de belangrijkste pijler van het bestaan? Waar baseren we ons vertrouwen op? Aan welke god offeren we onze tijd en onze aandacht? Welke bron voedt ons?

Jezus heeft een duidelijk antwoord - een antwoord dat hij met zijn leven geeft: Heb de Heer je God lief met heel je hart, met heel je ziel en met heel je verstand. En het tweede gebod is daaraan gelijk: heb je naaste lief als jezelf.

God liefhebben en de naaste als jezelf. Maar hoe doe je dat?

Niemand heeft ooit God gezien... Waaruit bestaat het liefhebben van God - en dan ook nog met je hele hart en ziel, kracht en verstand?

Alles wat jou drijft, richt dat op God, zegt Jezus. Laat God het uiteindelijke doel zijn waarop al je denkpozingen, al je daden, al je verlangens, al je emoties, uiteindelijk gericht zijn.

Toewenden van je hart, je wil. Je verdriet wijden aan God - hier is het God: ik heb zo'n verdriet - het is voor u. Mijn verdriet mag deel worden van mijn geloof, mijn toewijding aan God.

Je geluk, je succes, wijden aan God: hier is het God, ik wijd het aan u, al weet ik niet precies wie u bent.

Je denkracht wijden aan God - God, neem het, leid mijn denken, ik wijd de manier waarop ik over dingen nadenk aan U, God, al weet ik niet eens precies hoe ik over kerkasiel moet denken. Of hoeveel van mijn bezit weggeven.

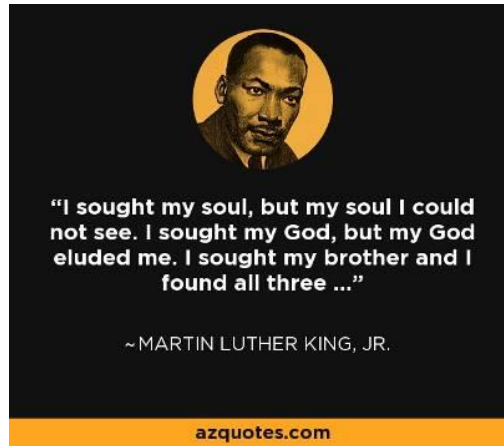
Je gevoel - al je gevoel: woede, blijdschap, bitterheid, begeerte, jaloezie, dankbaarheid - alles zoals het is: keer de richting ervan naar God - al weet je niet wat dat betekent - God weet het en dat is genoeg.

Je drukke werk, je volle tijd, je haperende gezondheid. Ik weet niet wat ik er mee aan moet God, - maar ik wijd het aan u - dat wie ik ben en wat ik doe op de een of andere manier dienst aan u mag worden - hoe, dat weet ik niet, u weet het.

Alles wat je meemaakt verbinden aan de God die ons te boven en buiten en te binnen gaat. Waar je nu mee bezig bent - steeds weer aan God toewijden.

En dan kun je begrijpen hoe het tweede gebod mogelijk wordt en de keerzijde vormt van het eerste.

Wanneer houd je van je naaste als van jezelf? Als je liefde voor je naaste uiteindelijk op God gericht is - dienst aan God is. Als de manier waarop je van mensen houdt, voortvloeit uit de liefde die je voor God hebt.

Martin (!) Luther King zegt:

‘Ik heb de ziel gezocht maar niet gevonden.

Ik hebt God gezocht maar ik heb Hem niet gevonden.

Ik zocht mijn mede-mens en ik vond ze alle drie.’

Het gaat er niet om of je een bepaalde mening hebt of een standpunt kunt verdedigen. Het gaat erom dat je je hart laat raken, dat je ziel open gaat naar God en een ander mens, dat je dan verstandig handelt en dat doet met wat je in huis hebt: jouw mantel, jouw kracht, jouw humor. Dat je laat zien waar jij voor gaat en staat... Dan is jouw halve mantel symbool voor een heel leven.